

Bedömning av havsmiljöns tillstånd i Finland 2024 / Utlåtande till Miljöministeriet och NTM-centralen i Egentliga Finland

Miljönämnden 07.03.2024 § 36
755/11.00.00/2023

Planeringen av havsvården styrs i Finland av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) och statsrådets förordning om havsvårdsförvaltningen (980/2011) med vilka Europeiska unionens ramdirektiv om en marin strategi har verkställts. Målet med havsvården är en god miljöstatus i den marina miljön från kustlinjen till den ekonomiska zonens yttre gränser.

Finlands havsförvaltningsplan uppdateras i tre skeden med sex års mellanrum. Den första delen av havsvårdsförvaltningsplanen som nu är föremål för samråd Havsmiljöns tillstånd i Finland 2024, kommer att uppdateras 2024. Den andra delen Övervakningsprogram för Finlands havsvårdsförvaltningsplan för åren 2026–2032 kommer att uppdateras år 2026 och planens tredje del, Åtgärdsprogram för Finlands havsvårdsförvaltningsplan för åren 2028–2033, kommer att uppdateras år 2027. Den reviderade havsvårdsförvaltningsplanen lämnas i sin helhet till statsrådet för godkännande i slutet av 2027.

Samrådsmaterialet inklusive bakgrundsmaterial som nu finns till påseende kan läsas på adressen www.miljo.fi/paverkavatten/havsvard.

Miljöministeriet och NTM-centralen i Egentliga Finland ber om miljövårdens och Hangö stads utlåtande om bedömningen Havsmiljöns tillstånd i Finland 2024, som utgör den första delen av Finlands havsvårdsförvaltningsplan. Utlåtandet ska ges senast den 15.3.2024.

Sammanfattning av havsmiljöns tillstånd

Den marina naturen är utsatt för påfrestningar på grund av övergödning och många störningar orsakade av människan, vilket återspeglas i att känsligare arter hotas. I havsbottnens växt- och djursamhällen och i öppna havets ekosystem har arter som gynnas av övergödning blivit vanligare. Även om en stor del av havsfågelbestånden har god status, har skärgårdens typiska arter, såsom roskarlen, svärtan och ejdern, redan länge minskat i antal och deras status bedömts som dålig. Å andra sidan har minskningen av miljögifter lett till en ökad förekomst av sälar och havsörnar.

Öppna havets ekosystem är som helhet i ett svagt tillstånd både ute till havs och i Finlands kustområden. På lång sikt har salthalten minskat, skiktningen ökat och havsvattnets ytskikt blivit varmare, särskilt på vintern.

Näringsväven har god status i Bottniska viken, men i Norra Östersjön, i området Ålands hav-Skärgårdshavet och i Finska viken är statusen av primärproducenterna, planktonätande fiskar och topprovdjur dålig och därmed är näringsväven inte balanserad. Övergödningens effekter har förändrat växtplankton- och vattenväxtsamhällen, och effekterna upprepas i djurplankton-, bottendjur- och fisksamhällen.

Statusen för havsbottnens vidsträckta livsmiljöer försvagas särskilt av övergödning i de ljusa områdena, medan Finska vikens djupa bottnar lider av

syrebrist och förorenade sediment. Antalet livsmiljöer med god status varierar från 47 % i Finska viken till 71 % i Norra Östersjön.

Jämfört med den tidigare tillståndsbedömningen har de flesta indikatorer som visar tillståndet för havsmiljön förblivit desamma och det har inte skett någon större förbättring i det övergripande tillståndet. Istället visar de långsiktiga trenderna att situationen har förbättrats för många deskriptorer.

Förslag (Degerlund)

Miljönämnden, i egenskap av miljövårdsmyndighet, beslutar ge följande utlåtande till Miljöministeriet och NTM-centralen i Egentliga Finland:

Miljönämnden konstaterar att bedömningen Havsmiljöns tillstånd i Finland 2024 är väl gjord och omfattande. Miljönämnden anser att bedömningen utgör en stark grund för kommande uppdateringar av havsförvaltningsplaner och har inget att anmärka i ärendet.

Beslut

Förslaget godkändes.

Tilläggsuppgifter

Miljövårdschef Maria Degerlund, tel. 040 135 9299